

ESPARVER

(*Accipiter nisus*) Cast: Gavilán comúnn

Com s'identifica?

Rapinyaire de mida petita, d'ales curtes i amb l'extrem arrodonit, i cua llarga. El mascle és més petit que la femella. Els adults tenen el dors de color gris, en canvi els joves són de tons marrons. A les parts inferiors ambdós sexes tenen barres horitzontals sobre un fons clar; en les femelles les barres són grises i en els mascles ocràcies.

Quan el podem veure?

Durant tot l'any al sector muntanyenc. Entre agost i abril es pot veure per tota la conca.

On es veu?

A l'època de nidificació es troba als trams fluvials montans de predomini forestal. Fora de l'època de cria prefereix paisatges menys boscosos, si bé es pot veure a qualsevol tram de la conca, fins i tot als més urbanitzats, ocasionalment.

Comportament

Les seves preses principals són petits ocells, que caça mitjançant l'emboscada o la persecució. El mascle caça bàsicament en medis boscosos, mentre que la femella sol caçar en medis més oberts. Als territoris de nidificació sovint es veu com els esparvers fustiguen altres rapinyaires com aligots, astors o àligues marcenques.

Foto: Daniel Burgos

PIT-ROIG

(*Erithacus rubecula*) Cast: Petirrojo

Com s'identifica?

Ocell petit, té el dors d'un color marró oliva. El tret més distintiu és la coloració taronja del seu pit i front.

Quan el podem veure?

Durant tot l'any als sectors de nidificació. A partir de l'estiu ja es poden veure exemplars dispersius als trams on no nidifica. La població s'incrementa en els mesos de tardor i hivern amb l'arribada d'importants efectius provinents del centre i nord d'Europa.

On es veu?

Al període de nidificació és un ocell estrictament forestal, si bé manifesta preferència pels boscos humits i ombrívols. Durant la tardor i l'hivern manté el seu caràcter preeminentment forestal, però també es troba a zones desabrbrades sempre que tinguin una vegetació ruderal o arbustiva per amagar-se.

Comportament

Es nodreix principalment d'invertebrats que captura al terra. Basteix el niu prop del sol, ben amagat entre la vegetació arbustiva. Molt territorial, tant a l'època estival com a l'hivernal, defensen amb ferocitat els seus territoris. És conegut per la majoria de gent que freqüenta els nostres boscos, atès a ser una espècie força confiada davant la presència humana.

Foto: Szabolcs Kokay

Foto: Daniel Burgos

PICOT GARSER GROS

(*Dendrocopus major*) Cast: Pico picapinos

Com s'identifica?

De mida mitjana, però clarament més petit que el picot verd. El dors i les ales són negres amb taques blanques. Les parts inferiors són blanquinoses amb les plomes de sota la cua d'un roig carmí. El mascle presenta una franja vermella al clatell, absent a la femella.

Quan el podem veure?

Manté lligams amb els territoris de nidificació durant tot l'any. El joves presenten moviments dispersius que permeten veure'ls en llocs on no s'hi reproduceix, a partir del juny.

On es veu?

Ocell boscà. Es troba sobretot als trams de muntanya, ja que normalment tenen una ribera més forestada. A la regió planera es troba restringit als trams amb un bosc de ribera ben desenvolupat.

Comportament

Per alimentar-se excava l'escorça dels troncs i branques principals fins trobar els insectes que s'alimenten de la fusta dels boscos (xilòfags). Per niar, construeix una cavitat al tronc, principalment d'arbres morts o caducifolis. Marca el territori mitjançant un so característic que produeix colpejant els troncs de manera forta, ràpida i rítmica.

Foto: Pere Tuset / DigitalNatura

TORD

(*Turdus philomelos*) Cast: Zorzal comúnn

Quan el podem veure?

De mida una mica més petita que la merla. El dors és de tonalitats marrons, el pit és blanquinós i està densament pigallat de taques negres. En vol destaca la tonalitat ataronjada de la part inferior de les ales.

Quan el podem veure?

Tot l'any als trams més forestals, principalment a la muntanya. Es pot veure a tota la Conca entre octubre i abril, gràcies a l'arribada d'hivernants.

Quan el podem veure?

Durant l'època de reproducció és un ocell forestal, sovint associat a la proximitat de rieres. Fora de l'època de nidificació té una distribució més ubiqua, si bé es troba normalment a llocs amb una bona cobertura vegetal, encara que sigui ruderal. Es pot veure en trams urbans sense arbres, si bé el seu nombre és testimonial.

Quan el podem veure?

Es nodreix principalment d'invertebrats; és característica el seu costum de trencar la closca dels cargols colpejant-los en les pedres dels camins. Fora de l'època de nidificació consumeix el fruit de nombroses plantes, com l'heura. Té un cant melodiós, i incorpora imitacions dels cants d'altres ocells al seu repertori.

PICOT VERD

(*Picus viridis*) Cast: Pito real

Com s'identifica?

De mida mitjana. Té un bec allargat i robust. El dors té tonalitats verdoses, el carpó és grogós i les parts inferiors són d'un verd grisenc. Al cap té un capell vermell i el mascle presenta una bigotera vermella que en la femella és negra. Els joves són més llistats (veure foto). També és distintiva la seva veu, un renill que pot escoltar-se a força distància.

Quan el podem veure?

Manté lligams amb els territoris de nidificació durant tot l'any. Els joves presenten moviments dispersius de poca envergadura que permeten veure'ls en llocs on no hi nidifica.

On es veu?

És més fàcil de veure a trams de riu que tenen formacions arbòries a la ribera.

Comportament

Té la morfologia d'un ocell trepador, es a dir, dos dits dirigits cap endavant i dos cap endarrere, i una cua molt forta que utilitza com a punt de recolzament. Tot i així, s'alimenta principalment al terra, on és un voraç consumidor de formigues. Per niar, excava una cavitat als arbres, principalment en arbres morts, caducifolis de ribera i, en ocasions, als pals dels estenalls elèctrics.

Foto: Pere Tuset / DigitalNatura

MERLA

(*Turdus merula*) Cast: Mirlo comúnn

Com s'identifica?

De mida petita, però més gran i allargat que un estornell. El plomatge dels mascles és totalment negre i destaca el bec d'un groc taronja. Les femelles i els joves són marrons amb el pit lleugerament pigallat i el bec és de colors més apagats.

Quan el podem veure?

La població reproductora és majoritàriament sedentària. Entre setembre i març és més fàcil veure'l arreu de la conca perquè els joves presenten moviments dispersius i també arriben exemplars més septentrionals.

Quan el podem veure?

Principalment als trams arbrats, tant montans com de la plana. També arriba a nidificar a trams amb pocs arbres. A l'hivern visita altres formacions vegetals de tota la Conca, com els canyars, on no cria normalment.

Quan el podem veure?

Es nodreix principalment d'invertebrats que cerca al terra, encara que durant els mesos de tardor i hivern consumeix un elevat nombre de fruits silvestres; especialment remarcable és la seva atracció vers els fruits de l'heura. Basteix el niu a les branques d'arbres o arbustos. El seu cant sonor i molt melodiós s'escolta principalment de mitjan març a juny.

Foto: Juan Bécareš

GAIG

(*Garrulus glandarius*) Cast: Arrendajo comúnn

Com s'identifica?

El plomatge del cos és marró amb tonalitats rosades, presenta un carpó blanc, la cua és negra i les ales són fosques amb taques blanques i blaves. Al cap llueix una bigotera negra i un capell amb llistes blanques i negres.

Quan el podem veure?

Present tot l'any als sectors de nidificació. Relativament sedentari, tot i que per alimentar-se pot realitzar desplaçaments de cert abast.

On es veu?

Ocell estrictament forestal. Pot trobar-se a qualsevol tram ben arbrat. De fet, és rar als sectors amb pocs arbres, especialment els més urbans.

Comportament

D'alimentació omnívora, cerca l'aliment tant al terra com als arbres. Força cridaner, són especialment sorollosos les persecucions nupcials que s'escolten al final de l'hivern i principi de la primavera. També té el costum de fustigar amb un xarrabascat de crits d'alarma la presència dels rapinyaires, i inclús de les persones. Una altra conducta singular, és la d'enterrar els glans d'alzines i roures durant la tardor per alimentar-se durant l'hivern. Aquest costum facilita el creixement de nous arbres.

Foto: Ramón Sanz

MOSQUITER COMÚ

(*Philloscopus collybita*) Cast: Mosquitero comúnn

Quan el podem veure?

Ocell de mida molt petita. Té el dors de color gris oliva, les parts inferiors grogues, les potes negres i presenta una cella groga damunt l'ull.

Quan el podem veure?

Durant tot l'any. En el període de nidificació està bàsicament cenyit al sector muntanyenc de la conca. Entre octubre i abril es pot veure arreu, gràcies a l'arribada d'un elevat contingent d'individus provinents de contrades més nòrdiques.

Quan el podem veure?

En el període de nidificació està lligat a masses forestals, on manifesta preferència per boscos humits i amb un important sotabosc. Durant la tardor i l'hivern té una distribució ubiqua i es pot trobar gairebé a qualsevol tipus de vegetació.

Quan el podem veure?

La seva dieta està bàsicament constituïda per invertebrats, que cerca entre les branques d'arbres i arbustos, o entre la vegetació herbàcia. Fa el niu prop del terra a l'abric de la vegetació arbustiva. El seu cant és molt distintiu, un bisll-lab "xif-xaf" que emet repetidament, tant a les zones d'hivernada com de nidificació.

Autors: Josep Ribas, Xavier Larruy i Francesc Xavier Macià (Primavera 2009) / Disseny i realització : Estudi Calvet (679 665 520)

Amb la col·laboració de:

 Aguagest
Medio ambiente

 Diputació de Barcelona
Xarxa de municipis

Pionatge nupcial: Pionatge que presenten els adults reproductors de moltes espècies d'ocells durant l'època de cria i que normalment és més vistós en els mascles, per tal d'atraure a les femelles.

Pionatge d'eclipse: Pionatge críptic similar a les femelles que presenten als mascles de moltes espècies d'omes durant un curt període de temps després de la cria. Els ajuda a camuflar-se dels depredadors durant la muda, moment en que no poden volar.

Passeriformes: Ordre d'ocells de mida generalment petita que inclou més de la meitat d'espècies d'aus. Està compost per espècies canores, de bec variable i potes dèbils, amb el polze dirigit cap endra.

Pionatge postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

Limícoles: Grup d'ocells de mida mitjana o petita, caracteritzats per tenir les potes llargues i un bec llarg en la majoria d'espècies i que s'alimenten de petits invertebrats en zones entollades, principalment.

Migració prenupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats d'hivernada i les de nidificació, i que té lloc bàsicament a la primavera.

Migració postnupcial: És el desplaçament que realitzen els ocells entre les seves localitats de nidificació i les d'hivernada, i que té lloc principalment a la tardor.

BOSC DE RIBERA I

 Punt d'observació

 Punts o recorreguts per a la observació de les aus

 Carretera principal
 Carretera secundària
 Itinerari a peu

- 1. Esparver
- 2. Picot verd
- 3. Picot garser gros
- 4. Gaig
- 5. Pit-roig
- 6. Merla
- 7. Tord
- 8. Mosquiter comú

Riu Ripoll / Sector Les Arenes
(Castellar del Vallès)
X 421483 Y 4610702

Riera d'Avencó
(Aiguafreda - Tagamanent)
X 438962 Y 4624225
X 440047 Y 4625604
Distancia 2170m.

Riera de Cànoves-(Pantà de Vallforners)
X 446001 Y 4617490
X 445735 Y 4618695
Distancia 1400m.

Riera de Sant Ponç
(Sant Fost de Campsentelles)
X 434781 Y 4595862
X 435105 Y 4595788
Distancia 330m.

